

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΗΤΕΑ

Ἐσωτερικῶς δρα. 10. Ἐξωτερικῶς φρ. χρυσῶν 10.
Πᾶς συνδρομητὴς θεωρεῖται καὶ μέλος ἑταίρου.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ Α' Β' ΚΑΙ Γ' ΕΤΟΥΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Δραχμῶν 10 ἐν τῷ ἑσωτερικῷ καὶ φράγκα χρυσῶν 10 ἐν τῷ ἑξωτερικῷ. Εἰς τοὺς ἑγγραφόμενους δὲ πένους συνδρομητὰς καὶ αἰτούντας τὰ σώματα καὶ τῶν τριῶν ἐτῶν ἀποστέλλονται ταῦτα ἐπὶ προκλη-
ρωμῇ δραχ. ἢ φρ. χρυσῶν 15.

Συνδρομητὰ ἑγγράφονται εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Συλλόγου ἐν συνοικίᾳ Πλάκας παρὰ τῇ Σημειωτικῇ Σχολῇ, ὁδὸς Φλέσσα, ἀρ. 5, καὶ εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἀνάστη Κωνσταντινίδου».

ΠΑΣΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΕΠΙΓΡΑΦΕΤΑΙ

Σύλλογον «Ἀναπλάσεως» Ἀθηνῶν.
Collège «Anaplassis» Athènes.

Πᾶσα δωρεὰ πρὸς τὸν Σύλλογον ἢ πρὸς τὸ ταμιεῖον τοῦ «Ἀποστόλου Παύλου» ἢ πᾶσα συνδρομὴ πρὸς τὸ περιοδικὸν πέμπεται πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς «Ἀναπλάσεως» Μητροπολίτην Ἀθηνῶν κ. Γερμανὸν ἢ πρὸς τὸν Ταμιῶν τοῦ Συλλόγου κ. Γ. Σ. Κυπαρίσση, συμβολαιογράφον.

Τὰ περὶ κείμενα χειρόγραφα δημοσιεύματα καὶ μὴ ἄν ἐπιστέφονται.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - Γ. Ε. ΜΕΣΣΟΛΩΡΑΣ - ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1891.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ὁ χρυσὸς αἰὼν τῆς χριστιανικῆς Ἑκκλησίας καὶ γραμματολογίας, ὑπὸ Γ. Μεσολοργ. — Πρωτοβουλία τῶν διδασκάλων ἐν τῇ ἀναπλάσει τοῦ ἔθνικου χαρακτήρος, ὑπὸ Λουίζου Ἰλίου. — Περὶ τῆς ζωῆς καὶ περὶ τοῦ θανάτου, ὑπὸ Κ. Καρθαῶν. — Ἔργα εὐσεβείας καὶ φιλανθρωπίας τῆς Α. Α. τῆς βασιλέως Ὀλγας, ὑπὸ Γ. Κ. Μεσολοργ. — Ἔργα Συνδέσμου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. — Συνοπτικὴ περίληψις τῆς μνημιαίας ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως». — Ἀήλωσις. — Δελτίον βιβλιοθήκης. — Ἀλληλογραφία.

Ο ΧΡΥΣΟΥΣ ΑΙΩΝ

ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΛΩΓΟΣ, ΚΑΙ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

(συνέχεια ἴδε ἀρ. 66)

Κατὰ τὸν τέταρτον μ. χ. αἰῶνα τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, περιβεβλημένον τὸν θεοῦφαντον χριστιανικὸν μαρτύριον, ἀναφαίνεται ἀπιστηῶν καὶ θαυμαζόμενον ὡς ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς κλασικῆς ἐποχῆς τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαϊότητος καὶ αἰῶνα μνημεῖα τῆς μεγαλονοίας αὐτοῦ ἀπεργαζόμενον συγχρόνως ἐπ' ὅλων τῶν διακεκριμένων σημείων τοῦ ἡωμαϊκοῦ ἀνατολικοῦ κράτους. — Διελάμπει ἐν Αἰγύπτῳ θρόνον δὲ δόξης καὶ μεγαλείου ἀνίστησιν ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς Ἑλλάδος, τῆς τοσοῦτον ἰσομαστῆς γενομένης ἐπὶ τε πλούτῳ καὶ πολυτελείᾳ.

Αἱ χρυσῆς Αἰθῆραι ἦσαν ἐτι τότε ἡ πόλις τῶν γραμμάτων ἦτο ἡ τῶν μουσῶν πό-

λις. Πλήρης μνημείων καὶ σχολείων, ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τὴν ἀκαδημίαν, προσείλκυε τὴν σπουδάζουσαν νεότητα τῆς Ἑβρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, ἤγειρε, ἠκλήσθη σοφίας καὶ θαυμασίων, ἐξήγειρε καὶ εἶργε τὴν ἀλήθειαν μετ' ἀκαθέκτου ἀπλότητος, καὶ νῦν ὑπεραπολογεῖται αὐτῆς μετὰ νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

Παρὰ τοῖς μεγαλοπρεπέσι ἐθνικοῖς ναοῖς καὶ τοῖς μέγροι σήμερον θαυματούμενοι εἰδώλους, ὧν πλήρεις ἦσαν τότε αἱ κλεινὰ Ἀθῆναι, ὠκοδομῶντο πενιχρὰ τεμεῖνα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ἀνυψοῦτο ὁ τοῦ Ναζωραίου σταυρὸς. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ὁ μὲν πολυθεϊσμὸς ἐπροστατεύετο μᾶλλον ὑπὸ τῆς τέχνης, ὑπὸ τῆς βίης, ὁ δὲ χριστιανισμὸς ὑπὸ τῶν ἐξοχωτέρων χριστιανῶν φιλοσόφων, ὑπὸ τοῦ πνεύματος. Ἀλλ' οἱ μέλλαντες ὑπερασπισταὶ ἀμφοτέρων τῶν θρησκείων ἀνεστρέφοντο διδασκόμενοι ἐν τοῖς αὐτοῖς σχολείοις, ἀκροώμενοι τῶν αὐτῶν διδασκάλων. — Μεταξὺ τούτων διεκρίνοντο δύο νέοι σοφιστὰ καὶ μελιχιοὶ, πλήρεις πνεύματος καὶ συνέσεως, θαυματούμενοι ὑπὸ τῶν συνομιλητῶν αὐτῶν, ἕτε ἀποφεύγοντες τὰς διασκεδάσεις καὶ τὰς συναναστοφὰς τῶν ἔθνικων καὶ δύο μόνον ὁδοὺς γνωρίζοντες, τὴν μὲν ἄγουσαν εἰς τὰς σχολὰς, τὴν δὲ εἰς τὴν χριστιανικὴν ἐκκλησίαν, καὶ τοὶ εὐρίσκοντο ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐν Ἀθήναις θελητῶν, ἐν μέσῳ νέων, ὧν τὸ ἦθος ἐπακροβῶδες χαρακτηρίζει ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ ἐπιταφίῳ αὐτοῦ εἰς τὸν μέγ. Βασίλειον οὕτως: «Σοφιστομανοῦσιν Ἀθήνησι τῶν νέων οἱ πλείστοι καὶ ἀφρονέστατοι, οὐ τῶν ἀγενῶν μόνον καὶ τῶν ἀνωμόμων, ἀλλ' ἤδη καὶ

σχολείου, συγχρότητα ἀπουσιάζοντες. Διὰ τὰς ἀπουσίας δὲ τῶν τοιούτων διδασκάλων πρῶτον μὲν δὲν γίνεται καλῶς τὸ ἐπιτετραμμένον αὐτοῖς ἔργον τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων καὶ δὲν παράγονται οἱ προεδοκίμως κερτοί, ἔπειτα δὲ, τὸ δεινότερον, τὸ παράδειγμα τῆς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀταξίας καὶ τῆς παραλείψεως τοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον δεικνύει ὁ διδάσκαλος, ἐπιδορᾷ δλεθριότητα ἐπὶ τοῖς μαθητῶν καὶ ἔχει φοπὴν ἐπὶ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τὸ μέλλον αὐτῶν, ἐπὶ τὴν τύχην τῆς οἰκονομίας τῶν καὶ τῆς πατριδος. Ἐνῶ δὲ ἀναλαμβάνομεν νὰ παιδεύσωμεν τοὺς παῖδας, οὐχὶ βεβαίως ἵνα κακοδαιμονήσωσιν, ἀλλ' ἵνα εὐδαιμονήσωσιν, ἐνῶ ἀναλαμβάνομεν νὰ διηγήσωμεν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοὺς εἰς τὸν βίον γινόμενοι συμμέτοχοι τῶν καθηκόντων καὶ τῆς εὐθύνης τῶν γονέων, δεικνύομεν ἡμᾶς αὐτοῖς παράδειγμα ἡθικῆς καὶ ἀταξίας, ἐξ ὧν, ἂν ἐπιδορᾷσιν ἐπὶ τὸν χαρακτήρα τῶν ὑφ' ἡμῶν παιδευομένων, θὰ ὀφείλωσιν οὗτοι τῶν κακῶν, τὰ ὁποῖα καθ' ἑκάστην βλέπομεν ὅτι παράγονται ἐκ τῆς ἀταξίας καὶ τῆς ἡθικῆς. Ἐνθυμοῦνται ἄρα ταῦτα οἱ ἐκ τῶν διδασκάλων ὅτε μὲν ἐπὶ ταύτῃ, ὅτε δ' ἐπ' ἐκείνῃ τῇ προοιάσει συγχρότητα ἀπουσιάζοντες; ὤκειν πρὸς Θεοῦ καὶ τῶν τιμαλφειστῶν, ὡμεν, φίλοι, αὐστηροὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς. Μὴ συγχωρῶμεν ἡμῖν αὐτοῖς ἡθικῆς μὴ συγχωρῶμεν ἀπουσίας ἐκ τοῦ ἔργου ἡμῶν. Συλλογίζομενοι ὅτι ἐπαγγελλόμεθα νὰ παιδεύσωμεν τὴν νέαν γενεάν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, παρέχωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς φαιδρὸν παράδειγμα φιλοπονίας, ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τοῦ ἔργου ἡμῶν καὶ ἀφοσιώσεως εἰς αὐτὸ καί, οὕτως εἰπεῖν, λατρείας πρὸς αὐτὸ ὥστε ὁ ὑπὲρ τῆς ἐργασίας ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἢ εἰς τὸ καθήκον πίστεως ἡμῶν νὰ μεταδοθῇ τὸ ἐφ' ἡμῖν τοῖς νεωτέροις, οἵτινες εἶνε τὸ μέλλον τῆς πατριδος.

Καὶ πρῶτον μὲν δὲν πρέπει νὰ ἀπουσιάζομεν ἔπειτα δὲ ὀφείλομεν νὰ προοδύμεν, πλουτίζοντες τὴν γνώσιν ἡμῶν καὶ βελτιώντες τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας. Διότι πρῶτον μὲν τοῦτο ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον ἡμῶν τὸ ἀτομικόν. Ὁ κ. Γ. Πανταζίδης, καθηγητῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, λέγει ἐν τῇ «Γυμνασιακῇ Παιδαγωγικῇ» του, ὅτι ὁ φιλόπονος διδάσκαλος ὁ δὲ ἐνδελεχοῦς μελέτης εὐθύμων τὰς γνώσεις του καὶ προουδεύων ἐν τῷ ἔργῳ του κτᾶται ἐσωτερικὴν δύναμιν καὶ δὲν στηρίζει πάσας τὰς ἐλπίδας τῆς ἐν τῇ θέσει του διατηρήσεως ἢ τῆς προαγωγῆς εἰς τὰ μέσα, εἰς τὰ γνωστὰ δὴ μέσα. Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ διδαχθῇ πᾶς μαθητῆς, ὅτι ὅρος ἀναγκαῖος εὐδοκίμησης ἐν παντὶ ἔργῳ εἶνε νὰ ἐπιλάτῃται ὁ ἐργαζόμενος ἵνα προάγῃ τὸ ἔργον του; Ἰδὲν λοιπὸν θὰ ἀντήσῃ τὸ

θάρος ὁ διδάσκαλος νὰ διδάξῃ τοὺς μαθητὰς του τὴν γνώμην ταύτην τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, ἂν αὐτὸς δὲν ἐργάζηται φιλοπόνως πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἑαυτοῦ ἔργου; Ἡ αὐτὸς μὲν δὲν θὰ ἐφαρμόξῃ ἐν τῷ ἔργῳ του τὴν γνώμην ταύτην, ἀλλὰ θὰ τὴν διδάξῃ τοὺς μαθητὰς; «Διδάσκαλε ἴσθι» λέγει ὁ λαὸς διατυπώσας οὕτω τὴν γνώμην, ὅτι εἶνε μάταιοι καὶ κενοὶ οἱ λόγοι τοῦ διδασκάλου, ὅταν καὶ αὐτὸς δὲν φυλάττῃ ἐν τῇ πράξει τὰς συμβουλὰς του.

Ἐὰν λοιπὸν οἱ διδάσκαλοι ἔχωμεν θεομὸν ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τοῦ ἔργου ἡμῶν καὶ ἀποφύγομεν πᾶσιν προσοχῇ τὰς ἀπουσίας, μελετῶμεν δ' ἐνδελεχῶς νὰ πλουτίζομεν τὰς γνώσεις ἡμῶν καὶ νὰ προάγωμεν τὴν μέθοδον, πρῶττον μὲν τὸ οὐσιωδέστατον παρέχοντες ἡμᾶς αὐτοὺς ζῶν καὶ ἐνεργὸν παράδειγμα ἀγαθῆς ἐπιμέλειας, τάξεως, φιλοπονίας, προοδευτικότητος, θεομῶν ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸ θεμελιωδέστατον τῶν καθηκόντων, τὸ καθήκον τῆς ἐργασίας.

Ἐπὶ τῆς ἀσφαλοῦς δὲ ταύτης βάσεως στηριζόμενοι ζητοῦμεν ἔπειτα ἐν τῇ ὕλῃ τοῦ μαθήματος, τὸ ὁποῖον διδάσκωμεν, ἀφορμὰς εἰς ἐξέρεσθαι τῆς ἐν τοῖς μαθηταῖς κινήσεως ἐξεραιρωμένης ἐπιμύσεως τῆς φιλοπονίας καὶ φήγου τῆς φρυγοπονίας. τοιαῦτα δ' ἀφορμὰς ὑπάρχουσι πλείστα καὶ ἐν τοῖς θρησκευτικῶν καὶ ἐν τοῖς ἑλληνικῶν καὶ ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἐν ἄλλοις μαθήμασι. Συγχρότως δὲ καὶ ἐν τῇ παιδαγωγικῇ φυσικῇ ἀποδοκιμάζομεν καὶ τιμωροῦμεν τὴν φρυγοπονίαν, ἐπιδοκιμάζομεν δὲ μετὰ προουχῆς τὴν φιλοπονίαν. Ὡστε καὶ ἐκ τοῦ παραδείγματός τῶν διδασκάλων καὶ ἐκ πάσης τῆς διδασκαλίας καὶ ἐκ τῆς παιδαγωγίας νὰ γεννηθῇ ἐν τῇ σχολῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ φρυγοπονία εἶνε βλαβερὰ καὶ ἀξιοκαταφρόνητος, ὅπως πράγματι εἶνε, καὶ πνεῦμα φιλοπονίας, τάξεως καὶ ἀγαθῆς ἐπιμέλειας νὰ βασιλεύσῃ ἐν τῇ σχολῇ. Ἐν τοιαύτῃ ἀτμοσφαιρᾷ ζῶντες οἱ μαθηταὶ εἶνε πιθανώτατον, ὅτι θ' ἀποκοιμῶσιν ἐκ τῆς σχολῆς καὶ γνώμην ὁρθὴν περὶ φιλοπονίας καὶ φρυγοπονίας καὶ ἀγάπην μὲν πρὸς τὴν πρώτην, ἀποστραφὴν δὲ πρὸς τὴν δευτέραν, καὶ ἔξιν τάξεως, ἀκριβείας καὶ φιλοπονίας. Τότε δὲ πράττει ἡ σχολὴ ὅτι ὀφείλει, τότε συντελεῖ εἰς ἐπίσχυσιν μὲν τῶν ἐν τῷ ἔθνει ἐπικρατουσῶν ἀρετῶν, ἀποβολὴν δὲ τῶν ὑπαρχουσῶν κακιῶν.

Ταῦτα ὀφείλει νὰ πράττῃ ἐν παντὶ χρόνῳ ἡ σχολὴ. Μάλιστα δ' ὀφείλομεν νὰ ἐργασθῶμεν εἰς ἀνάπλασιν τοῦ ἑθνικοῦ ἡμῶν χαρακτῆρος νῦν, ὅτι ἔχομεν νὰ ἀποβάλλωμεν πολλὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα ἢ εἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι ἢ προσελάβομεν ἐκ τῆς κατα-

στάσεως, εἰς ἣν ἤγαγε τὸ ἔθνος τὸ δεινότερον τῶν ἐλαττωμάτων ἐκείνων, ἢ ἐδεξάμεθα τυφλῶς μιμηθέντες πᾶν ὅ,τι προήρχετο ἐκ τῆς μάλλον ἡμῶν ἐν πολλοῖς προηγήμενης καὶ διὰ τοῦτο ἐκθαμβούσης ἐθροπακτικῆς κοινωνίας. Οὐδέεις δὲ θὰ ἀρνηθῇ, ὅτι φρόνιμον εἶναι νὰ μὴ δεχόμεθα ἀνεξέταστος πᾶν ὅ,τι νέον κομίζεται ἡμῖν ἔξωθεν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν ἡμῖν διασωθείσας ἀρετὰς νὰ φυλάττωμεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ καὶ ἐκ τῶν ξένων νὰ ἐκλέγωμεν τὰ καλὰ, τὰ τίμια, τὰ σωτήρια. Προσπαθοῦντες δὲ νὰ φυλάξωμεν τὰς ὑπαρχούσας ἀρετὰς, ἐτι μᾶλλον πρέπει νὰ προσπαθῶμεν νὰ ἀποβάλλωμεν τὰς κακίας, ἐξ ὧν ἐπάθομεν πολλάκις τὰ πάνθ' ἐκεῖνα. Ὁ κ. Κ. Παπαρηγόπουλος ζητῶν διατιθεῖ ἰδέαι καὶ αἱ ἀρχαί, αἵτινες γεννηθεῖσαι ἐν Ἑλλάδι κατέστησαν εὐτυχῆ τοσαῦτα ἄλλα ἔθνη, σπανίως ὠφέλησαν ἡμᾶς, ἐρωτᾷ, μήπως τοῦτο συμβαίνει ἐκ τούτου, ὅτι ἔχομεν μὲν ἱκανὴν εὐφυίαν, ἀλλὰ δὲν ἔχομεν ἱκανὴν ἢ ἰκανὴν ὀφείλῃν; Ἐρωτᾷ δὲ, ὅχι διότι ἀμφιβάλλει, ἀλλ' ἵνα προκαλέσῃ τὴν σκέψιν ἡμῶν περὶ τοῦ ζητήματος; διότι κατωτέρω ἀναφανεῖ. «Ζήτημα καίριον διὰ τὸ ἐνεστὸς καὶ τὸ μέλλον ἡμῶν ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ λυθῇ ὀρθῶς, εἰ μὴ ἐὰν ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τέλους μεγάλοι καὶ μικροί, ἄρχοντες καὶ λαός, νὰ μελετήσωμεν ἄνευ ἑθνικῶν προλήψεων (δηλαδὴ ἄνευ ἑθνικῆς ἀλαστονείας) τὴν πάτριον ἡμῶν ἱστορίαν, ἵνα διδαχθῶμεν ἐξ αὐτῆς οὐ μόνον τὰ προτερήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐλαττώματα ἡμῶν τὰ ἀπαρτιτῆτο υ δ ε δ μ ε ν α ε π α ν ο ρ θ ὄ σ ε ω ς.»

Ὀφείλοντες λοιπὸν νὰ πολεμήσωμεν τὰ ἐλαττώματα ἡμῶν, πρὸ παντός, νομίζω, πρέπει νὰ πολεμήσωμεν, ὅπου ὑπάρχει, «τὸ φιλόλογον, τὸ φλύαρον, τὸ εἰς ἐργασίαν ἀπροθυμον», τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν ὅτι ὑπάρχει ἐν ἡμῖν ἱκανῶς, καὶ τῶν ἄλλοδαπῶν φίλοι καὶ ἐμβριθεῖς κινδύες ρλέπουσι. Διότι ἡ ἐργασία σώζει καὶ προάγει τὰ ἴκυμα καὶ τὰ ἔθνη; ἀλλὰ φιλότιμος καὶ ἐνδελεχῆς ἐργασία, ὅχι διαλείπουσα, ἢ θεομὴ μὲν τὸ πρῶτον, χαλαρὰ δὲ μετ' ὀλίγον. Ἰδοὺ ἀρετῆ, ἐν ἣ ὀφείλει νὰ μιμηθῶμεν τοὺς εὐρωπαϊκούς λαούς, τοὺς Γερμανούς, τοὺς Ἑλβετοὺς, τοὺς Ἀγγλοὺς καὶ ἄλλους, ἢ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀκατάβλητος ἐπιμονή. Ἐπὶ ἐνδελεχοῦς καὶ ἐπιμόνου ἐργασίας στηρίζεται ἡ παροῦσα προαγωγὴ τῶν ἑθνῶν ἐκείνων. Ἰδοὺ ποῖα πρέπει νὰ μιμώμεθα.

Ἐπαναλαμβάνω δὲ, ὅτι πρέπει νὰ πολεμήσωμεν τὴν φρυγοπονίαν, ὅπου ὀφείλει νὰ πολεμήσῃ διότι δὲν ὑπάρχει πανταχοῦ ἐν τῷ ἔθνει. Ἐπαναλαμβάνω δὲ καὶ τὸ ἔξῃς, ἐπεξηγῶν μᾶλλον, νομίζω, ἢ διορθῶν τὴν γνώμην τοῦ ἄλλοδαποῦ συγγραφέως, ὅτι «τὸ φιλόλογον, τὸ φλύαρον καὶ εἰς ἐργασίαν ἀπροθυμον» δὲν

ἦτο ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ πανταχοῦ ἐλαττώμα τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων διότι ἀναμφισβήτητον εἶναι, ὅτι πολλάκις ἀνέδειξαν ἀνυπέβλητον δραστηριότητα καὶ ὡς πόλεις καὶ πολιτεῖαι καὶ ὡς ἰδιῶται.

Ἀλλὰ καὶ τὸν ἀντιαντιανεῖναι βέβαιον, ὅτι ἵπρχε χρόνος, ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ. χάριν εἶχον τοῦτο τὸ ἐλαττώμα. Τοῦτο λοιπὸν εἶναι τὸ ζήτημα; βλέποντες ὅτι οἱ πρόγονοι ἡμῶν δραστήριοι μὲν ἦντες ἐσφύζοντο καὶ ἐδοξάζοντο, ἀδρανικοὶ δὲ ἀπόλλυντο, νὰ ἀγαπήσωμεν τὴν ἐνδελεχῆ ἐργασίαν καὶ νὰ μισήσωμεν τὴν φρυγοπονίαν, ἣν εἶχον οἱ πρόγονοι ἡμῶν παρακμάζοντες, ἐκτὸς ἐὰν θέλωμεν νὰ παρακμάσωμεν πάλιν πρὶν ἀκμάσωμεν.

Τὸ ζήτημα εἶναι ἀποβάλλοντες τὰ ἐλαττώματα ἡμῶν καὶ εἰς ἀκμὴν καὶ εὐδαιμονίαν νὰ προαχθῶμεν καὶ τὴν ἀκμὴν καὶ εὐδαιμονίαν νὰ διατηρήσωμεν φυλάττοντες τὰς παραγοῦσας αὐτῆν ἀρετὰς, τῶν ὁποῶν πρώτη, νομίζω, εἶναι ἡ δραστηριότης καὶ φιλοπονία. Ἐξω λοιπὸν ἡ ἡθικὴ καὶ τὸ ἠθικόν, ἢ ἑσωτερικὸν ἠθικὸν ἐχθροί, πρὸ πάντων δ' ἐστῶσαν μακρὰν ἡμῶν τῶν διδασκάλων, οἵτινες ἔχομεν ἐν χερσὶν ἡμῶν τὴν εὐπλαστον ὡς τὰ πολλὰ μέλλουσαν γενεάν τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Διὰ τοῦ παραδείγματός τούτου ὑπεδείχθη ἡ μέθοδος, ἣ ὀφείλει νὰ ἀκολουθῶμεν πολεμοῦντες τὰ ἐν τῷ ἑθνικῷ ἡμῶν χαρακτήρῳ κατατηρούμενα ἐλαττώματα. Ἐπίπν δὲ, ὅτι ἡ πρῶτοβουλίᾳ ἀνήκει ἡμῖν τοῖς διδασκάλοις καὶ δι' ὅν πολλὰκις ἀναστῆναι εἶπον λόγον, καὶ διότι φρονῶ, ὅτι ἐκείνη τάξις ἀνθρώπων ἐπαγγελιομένων τὸ αὐτὸ ἔργον πρέπει αὐτῇ μᾶλλον νὰ βλέπῃ τί ὀφείλει νὰ πράττῃ, καὶ δὲν τὸ πράττει, αὐτῇ μᾶλλον νὰ λέγῃ τὰ σφάλματά της ἢ νὰ περιμένῃ τὰ τῇ τὰ λέγῶσιν ἄλλοι. Ἀλλ' ἡ ἀνάπλασις τοῦ ἑθνικοῦ ἡμῶν χαρακτῆρος δὲν εἶναι μονοπόλιον τοῦ σχολείου, εἶναι ἔργον κοινὸν καὶ εἰς ἄλλας μεγάλας δυναμείας, τὴν νομοθετικὴν καὶ ἐκτελεστικὴν ἔξουσίαν, τὴν ἐκκλησίαν, τὴν δημοσιογραφίαν, τὴν οἰκονομίαν. Πᾶσαι αἱ δυνάμεις αἵται ὀφείλει νὰ συνεργάζωνται; τολμῶ δὲ νὰ συστήσω μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ ἐκείστη αὐτῶν τὴν αὐτὴν μέθοδον, νὰ ἀρχοῦναι πρῶτον ἀπ' ἑαυτῶν.

Λουῖζος Ἡλιοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ὅντε μίσους οὐτε ἐνδικήσεως νόμος ὑπάρχει ὁ θάνατος, ἀλλὰ τοῦ ὑπάρχοντος ὕψος, ἐν ὃ Θεὸς ἐποίησεν ἀντιθέτως πρὸς τὴν ζωὴν. Διὰ τοῦτο ἡ κατάργησις αὐτοῦ εἶναι καὶ τῆς

ζωῆς κατάρρησις, καὶ τοῦ μηδενὸς ἀντικατά-

στάσις. Ἀνάγκη λοιπὸν τὰ μὲν ἐν τῷ ἔασι ἕκθη τὰ μαρτυροῦνται, ἵνα καρπὸν τὸ φθινόπωρον γίνωται, τὸ δὲ γέννη τῶν ἀποθνήσκοντων νὰ παρέρχονται, ἵνα τὰ εἰς τὴν ζωὴν ἐπαρχόμενα ἀντικαθίστανται. Ἀμφοτέρων δὲ αἱ δυνάμεις καὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς ἐκ συμφώνου ὡς μία συνία νὰ ἐργάζονται, ἐκείνου μὲν θεῖα βουλήσει θεορίζοντος, ταύτης δὲ τὰ κενωθέντα ἐκ τοῦ θρισμοῦ ἐν τῷ ἔμα ἀναπληρούσης, καὶ οὕτως ἐξαιετὶ τὸ μέγα καὶ θαυμάσιον τῆς φύσεως θέημα νὰ καθορᾷται.

Ἐπισημαστέον τῷ ὄντι καὶ ἡ συμφωνία καὶ ἡ ἁρμονία καὶ ἡ ταχύτης ἐκείνης τῶν ἀναμεικτων ἀνάτων, τῆς ἐτέρας οὕτε ἀπολειπομένης οὕτε προσωτέριον προσερχομένης, ἀλλ' ἵνα βαδίζουσης, καὶ τῆς μὲν ἀόκτως σπειρούσης, τῆς δὲ ἄλλης θεορίζουσης, καὶ οὕτω γίνεται θαυμασίως τῆς ἀειγενεσίας καὶ τοῦ θρισμοῦ τὸ ἀλάτρωστον ἰσοζύγιον. Ἐὰν ὅμως τῆς ζωῆς ὁ θάνατος ἤθελεν ὑπερισχύσει ἢ τοῦναντίον, τὸ Πᾶν ἤθελε καταστραφῆ· διότι ἡ δημιουργία εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, καὶ μία τούτου ἐξαιρέσις οὐχὶ ἐκ τῶν ἀνθρώπων μόνων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐφημερωτάτων, οἶον, τῶν μυιῶν καὶ μυρμηκῶν, τῶν πορχῶν καὶ τῶν ἰχθύων, ἐν τῷ ἔμα τὸ θέημα τῆς ζωῆς θέλει σταθῆ. Τὰ σπέρματα τῆς μὲν μήκωνος ὑπελογισθῆσαν ὅτι ἐπὶ ἔτη τὴν γῆν νὰ καλύψωσι δύνανται τρία δὲ τὰ τοῦ Ἀντικαίου ἀπείσως τὰς θάλασσας νὰ πληρώσωσιν. Ἀλλὰ τύχη ἀγαθὴ, ὁ θάνατος ὀξυδερκὴς τὸ ἔμα ἔχωρ, καὶ ἀδυσχεροῦτος ἐπιτηρητὴς, σαφάνει μὲν τοὺς φρικώδεις πληθυσμούς, προσέχων εἰς τὴν τοῦ εἴθους διατήρησιν, σώζει δὲ τὴν οἰκουμένην ἐπὶ τῆς πληθώρας τῆς ζωῆς.

Διὰ ταῦτα δ' αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν τολμῶ νὰ εἶπω ὅτι ὁ θάνατος εἶναι τὸ δὲ οὐ ὑπάρχει ἡ ζωὴ, καὶ ὅτι ἔλασε ἡ δύναμις αὐτοῦ συνίσταται εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν σχημάτων τῆς ὕλης, ἢ νὰ μηδενίσῃ δὲν δύναται· ἄλλο δὲ οὐδὲν ποιεῖ, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἔμα ἡ ζωὴ ἀνακαμβάνει τὴν ἐαυτῆς ἐργασίαν. Οὕτω λοιπὸν ἡ δύναμις αὐτοῦ περιορίζεται ἐπὶ τοῦ σχήματος τῆς ὕλης, ἐπὶ τῆς οὐσίας ὅμως οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἐργασία δὲν προσφέρει ἄρα γε εἰς τὴν ἡμετέραν ψυχὴν καὶ μεγαλειότην τι τῆς ἐλλάδος;

Πολλὸ λοιπὸν ἐμαρτύρομεν φοβούμενοι, καὶ κακὴν περὶ τοῦ θανάτου ἰδέαν ἔχοντες, ἐνῷ αὐτὸς θεὸς βουλήσει ἀίγων εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος τὴν διάβασιν εἰς τὴν ζωὴν, προσκαλεῖ αὐτὸ ἐνταῦθα· οὕτω δέ, ἀφοῦ ὁ ὕψους αὐτοῦ σκοπὸς ὑπάρχει ὁ πολλαπλασιασμὸς τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, ὁ ἀόρατος ἄρα γε θέλει εἶσθαι ὁ μηδενισμὸς; Καὶ ὅμως πολλοὶ τῶν

ἠθολόγων ἀπειλοῦσι τὰ πλήθη διὰ τῆς φρίκης τοῦ θανάτου, θεωροῦντες αὐτὸν ὡς μάστιγα καὶ τιμωρίαν. Ἀλλ', ἐὰν ὁ θάνατος ἐκδικήσεως ἦναι νόμος, ἡ ζωὴ λοιπὸν εἶναι νόμος ὀργῆς; Ἀλλὰ τότε πρὸς τί τοσαῦτα εὐχίριστα, πρὸς τί τοσαύτη χαρὰ Θεοῦ πανταχοῦ; Πρὸς τί τὸ ζωογόρον καὶ γλυκὺ τοῦ Ἑλλίου φῶς, καὶ τῶν λινῶν καὶ γραφικῶν χλοῶν αἱ ἀχαεῖς ἐκτάσεις; Πρὸς τί τῶν ἀνθέων τὰ κίλλη καὶ αἱ εὐωδία, τὸ θελατικὸν τῆς ἀηδάνος ῥῆμα, καὶ τοῦ ἡρέμα κρέοντος ξερόφρον ἢ τῆς προφίας δροσερὰ αἶμα; Πρὸς τί ἡ θέα τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ, καὶ τῆς Σελήνης τὸ εὐφρόδονον μιδίαμα καὶ μυσία ἀλλας ἀντίως ἀπολαύσεις; Πρὸς τί τοσαῦτα ἐλπίδες καὶ θέαι ἐν τῇ ψυχῇ ἐμπνεύσεις, καὶ τοσαύτη χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, ὅταν τὴν ἀρετὴν ἀσκῶμεν καὶ τὴν ἀλήθειαν, ὅση ἡμῖν δύναμις, γνωρίζομεν; Πρὸς τί τοσαῦτα ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ ἁρμονία, μᾶλλον τὴν ἀρεθότητα πρὸς τὴν πνευτοδυναμίαν τοῦ Πλάστου μαρτυροῦσιν; Πρὸς τί τέλος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ζωὴ, ἐν ᾧ φανερὰί πως εἶναι ὅσα ἐγὼ πεφύκασι, τὸ μὲν ὅλος ὕλικὸν πρὸς τὴν ὕλην ἀποβλέπει, τὸ δ' ἄλλο ταύτης ἀμυστήριον τάχιστον ἀφίσταται πρὸς τὸν οὐρανὸν, τὴν αἰώνιον αὐτοῦ κατοικίαν. Ἀπλοῦς λοιπὸν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ ἀνθρώπινος βίος, καὶ πρὸς ὅσα ἀφορᾷ κόσμους, τὸν παρόντα καὶ τὸν μέλλοντα.

Καὶ ἀληθὴς ἐστὶ προσερχόμεθα ἐνταῦθα ἄνευ τοῦ ἀνεπιτυγμένου καὶ ἄνευ ὑπερσπίσεως, ἀλλ' ἐξίσω ἀληθὴς ὑπάρχει ὅτι τὴν ἑλλειψιν ταύτην ἀεπληροῦ ἢ φιλοστοργία τῶν γονέων ἐργαίται ἔπειτα τὸ παίγμα τῆς νηπιακῆς καὶ παιδικῆς ἡλικίας, τὰ γόητρα τῆς φαντασίας, ὁ ἔρωσ καὶ ἡ ἀγάπη τῶν πατρῶν ἡμῶν ἐπαρκαίνοντα εἰς τὸ εἶναι, ἐπειδὴ ἐξυψοῦσιν ἡμᾶς μέχρι τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ! Οὕτω δὲ οὐδὲν πρὸς τὸν πλοῦν ἐλλάττει καὶ ἡ περὶ ἀπάντων προνοήσασα Προνοία οὐκ ἐπαλέθειτο περὶ τοῦ τέλους, ἀλλὰ δίδωσιν ἡμῖν κατὰ τὴν ἀναρχίωσιν καὶ τὸ τοῦ ἀπείρου αἰσθημα, ὃ κατὰ τὴν εἰς τὸν βίον εἰσόδον δὲν ἔδωκε.

Τολμῶ δὲ νὰ εἶπω, καὶ ὁ λόγος μου ἤθελε φωνῆ πικράδοξος, ὅτι διὰ τὸν φόβον τοῦ θανάτου ἀμβλυοῦμεν εἰς τὰ τῆς ζωῆς εὐεργετήματα, καὶ διὰ τοῦτο, νομίζω, ἐὰν ἐγνωρίζομεν καλλίτερον ὅσα ὁ Πάνσοφος τῆς φύσεως δημιουργὸς ἐδωρήσατο ἡμῖν ἐνταῦθα, ἠθέλομεν καλλίτερον γνωρίζει καὶ ὅσα ἔχει προητοιμασμένα εἰς τὸ μέλλον.

Ὁ διπλοῦς λοιπὸν βίος ἡμῶν εἶναι δῶρον οὐράνιον ἀγάπης καὶ ἀγαθότητος, δῶρον μεγαλοπρεπέστατον. Ἄν ὑπάρχομεν, καὶ ἄνυαμις προσπέσσομεν πρὸ τῶν αἰώνων ποιεῖ ἡμᾶς, οὐχὶ ἵνα ζῶμεν καὶ αἰσθανόμεθα μόνον, ὡς τὰ ἄλλα ζωικά καὶ αἰσθητικὰ ὄντα, ἀλλὰ καὶ ἵνα ἀγαπῶμεν αὐτὸν. Ἢ πρὸ τῶν αἰώνων δὲ προ-

επαρχοῦσα αὕτη δύναμις καὶ Θεότης ἐδωρήσατο ἡμῖν τὴν ἀφρότητα καὶ τὴν ἔγνωσιν, καὶ ἐνώπιον ἡμῶν ἠνώξεν ἰπάσας τὰς ὁδοὺς τῆς φαντασίας καὶ τῆς γνώσεως· καὶ δι' ἐκείνης μὲν προαρχόμεθα εἰς τὸ εἶναι τὴν ἀρετὴν ἀνεφώμεν ζητοῦντες. Ἀμφοτέρων δ' οὕτοι οἱ ὄροι καίτοι ἐκ πρώτης ἀφαιρησίας φαίνονται μαρτυροῦντες τὴν ἡμετέραν ἀδυναμίαν, ὑπάρχουσιν ὅμως πηγὴ ἀνεξάντλητος τῶν ἡμετέρων εὐχαριστήσεων. Ἢ ἔγνωσιν μάλιστα προσήκουσα τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ τείνεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἡλικίας ἀπροσδιορίστως τοὺς καρποὺς τῆς ἀγάπης δωροδομίας, καὶ τὸ σῶμα ἵκαν θρασύτης ἐνταίμενον ἔχουσας. Ὅπόσοι λόγοι τὴν ζωὴν νὰ ἀγαπῶμεν! Ἀλλὰ καθ' ὅσον ἡ ψυχὴ ἀναπτυσσομένη ἐντὴν μὲν αἰσθάνεται ἐλευθέρων, αἰώνων καὶ αἰδίου εὐδαιμονίας ἐπιδοκτικῆν, καθ' ὑπερτέραν δὲ ἀπεισῶν τῶν φυσικῶν δυνάμεων, καὶ τῶν παθῶν καὶ τῶν σωματικῶν δεσμῶν ἀπολυομένην, ἐκ δὲ τοῦ αἰσθηματος τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀπείρου ὑπεράνω τῶν κόσμων καὶ τῶν ἡλίαν ὑπεροφουμένην, καὶ ἀνώτατόν τι, ἄκρον ἔστων, κατανοοῦσιν καὶ εἰς αὐτὸ μόνον ἐπαιταπυομένην, ὃ ὁπόσοι σπουδαιότατοι λόγοι τὸν θάνατον περιπαθῶς νὰ ἀγαπῶμεν! Ὅπόσοι σπουδαιότατοι λόγοι δὲ νὰ θεωρῶμεν καὶ εἰς δὲ μόνον νὰ ἐπιζώμεν, Πάνσοφος τοῦ Σύμπαντος δημιουργὸς, ὅστις ἔδωκεν ἐν τῇ ἔκτα ἀδυναμίᾳ καὶ μηδανιστικῇ ἡμῶν τὴν δόξαν Σου ἀμυδρῶς νὰ καθορῶμεν καὶ νὰ δὲ παρακαλώμεν καὶ νὰ δὲ λατρεύομεν!

Ἢ παροῦσα λοιπὸν ζωὴ εἶναι εὐτύχημα εἰς ἡμᾶς, ἐπειδὴ εἶναι ἡ ὕδης ἡ καθοδηροῦσα ἡμᾶς πρὸς τὸν Θεόν· διότι, ἀφ' οὗ πάσης ἡ ζωὴ ὁ θάνατος γίνεται εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν διάβασις τις ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς, θύρα ἠνεργημένη εἰς τὸν οὐρανὸν καθοδηροῦσα, καὶ ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ ταύτην ἐργαταίευσά τι, ὃ ὄνομα δὲν ἔχει, ὄρακα τέφρας.

Ὁ θάνατος λοιπὸν εἶναι διάβασις τις ἀπὸ τῆς μῆς εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ἀπὸ τοῦ κόσμου, ἐν ᾧ ζῆτε τις τὴν ἀλήθειαν, εἰς τὸν κόσμον, ἐν ᾧ ταύτην ἐφύσκει. Ὁ θάνατος λοιπὸν καθ' ὁδηγεῖ ἡμᾶς πρὸς τὸν Θεόν, καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τοῦτο αὐτοῦ τὸ εὐεργετήμα ἐξυλείπει ἰπάσως τὴν πικρίαν αὐτοῦ.

Ἄμαρτάνομεν λοιπὸν φοβούμενοι καὶ βλασφημοῦντες κατ' αὐτὸν ἐξ ἀπιστίας καὶ ἀγνοίας, ἐνῷ εἶναι ἡ μεγαίστη τῶν εὐεργεσιῶν, ὡς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐλάβομεν, καθάτι δι' αὐτοῦ κατορθοῦται ὁ σκοπὸς, δι' ὃν ἐπλάσθημεν.

Ἀλλ' ἐγὼ, λέγει ἄφρων τις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, δὲν θέλω νὰ ἀποθάνω. Ἔστω, νὰ μὴ ἀποθάνω. Δίδωσί σοι ὁ Θεὸς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς

αἰωνιότητα. Φρικώδες τὸ δῶρον! Διότι εἶσαι καταδικασμένος νὰ ποθῆς πάντοτε καὶ οὐδέποτε τοῦ ποθουμένου νὰ ἀπολαύης, νὰ ζῆτῆς, καὶ οὐδέποτε νὰ εὐφραίσῃς, ἀμυδρῶς νὰ βλέπῃς, χωρὶς ποτε νὰ πληρώσῃς τοῦ φωτός, νὰ ἀγαπᾷς πάντοτε, χωρὶς ποτε νὰ γνωρίσῃς τὸν ἀγαπῶντά σε Θεόν. Οἴμοι! Καὶ τίς τῆς ζωῆς ὠφέλαια εἰς δὲ ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν περιορίζετο ἐνταῦθα μόνον ἔχοντα πόθους καὶ ἐπιθυμίας καὶ ἐκτὸς τῆς γῆς ἐπεταυνομένης; Ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἐνταῦθα ζῆτε, ἀμυδρῶς βλέπει, ἀγαπᾷ, λατρεύει, ποῦ ὑπάρχει; Ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει. Ὁ θάνατος λοιπὸν μέλλει νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς βῆτι ἡ ζωὴ δεικνύει. Ὁ θάνατος λοιπὸν εἶναι τὸ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν, ὃ ἡ ψυχὴ δύναται νὰ δεχθῆ, εἶναι ἡ ὕδης ἡ φέρουσα εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἦτις ἐπὶ τῆς γῆς ἤθελεν εἶσθαι ἡ μεγαίστη ἡμῶν τιμωρία, εἶναι ἡ πληρώσις τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ.

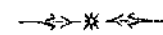
Ὀλιγόπιστε, βλασφημῆς κατὰ τοῦ θανάτου, ἐνῷ δὲ αὐτοῦ μέλλεις νὰ ἀποκτήσῃς πάντας τοὺς θησαυροὺς, οὐδὲ ὁ Θεὸς ἐν ταύτῃ τῇ ζωῇ ἐπιτρέπει ἀμυδρῶς νὰ βλέπῃς καὶ νὰ ἐπιθυμῆς. Τῷ ὄντι ἡ μελέτη τοῦ θανάτου εἶναι μελέτη τῶν μακάριων θανάτων.

Ἄνευ φόβου λοιπὸν καὶ παραχῆς χυρίζοντες ἄς ὑποδεχόμεθα τὸν θάνατον, συλλογιζόμενοι ὅτι, ἀφοῦ καθ' ὅσον τὸν χρόνον αὐτῆς οὐδὲν ἔστιν ἐπιτρέπει ἀμυδρῶς νὰ βλέπῃς καὶ νὰ ἐπιθυμῆς. Τῷ ὄντι ἡ μελέτη τοῦ θανάτου εἶναι μελέτη τῶν μακάριων θανάτων.

Παρατηρήσεως δὲ ἀξία εἶναι καὶ ἡ διεύθυνσις τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀποθνησκόντων ζώων, ὅτι διευθύνονται εἰς οὐδὲ ἐρευνηθῆσαν τόπους. Καὶ ἡ μὲν χρυσαλλίς ἀποθνήσκει ἐν τοῖς κνυθεσί, ἐν οἷς τὰ ἐαυτῆς ἐναπέθηκεν ὠά. Τὰ δὲ πετηρὰ ἐν τοῖς θάμνοις καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, ἐφ' οἷς τὰς φωλεὰς αὐτῶν ἐκτιζοῦν. Ἢ δὲ δορκὰς ἐκπνέει ἐπὶ τῶν βράχων τῶν προσηλιῶν αὐτοῖς, καὶ ὁ ταῦρος ἐν τοῖς λιμῶσι καὶ ταῖς χλόαις. Ὁ δὲ κνυθωπὸς ἐπὶ τῆς κλίνης κατακείμενος τὰ λοιόθια ἐκπνέει τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν προσηλωμένους ἔχων τὴν αἰώνιον καὶ εὐδαιμόνικ αὐτοῦ κατοικίαν.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.]

Κ. Καρδαρὸς.

ΕΡΓΑ

ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

ΤΗΣ Α. Μ. ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΗΜΩΝ ΟΥΡΑΣ

Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν. (Ψαλμ. 67.)
Ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρὸς με. (Ματθ. κβ. 87)

Πανθομολογούμενον τυγχάνει, ὅτι ἡ Βασίλισσα ἡμῶν οὐ παύεται καθ' ἑκάστην νέα δειγμάτων παρέχουσα τῆς εὐσεβείας καὶ φιλανθρωπίας. Ἀύτης, αἰσθημάτων Ἀυτῆς ἐμφύτων, ἔτιμα, ὑπὸ τε τοῦ εὐσεβοῦς Ἀυτῆς οἴκου καὶ τῆς ἐπιμελημένης ἀγωγῆς καλλιεργηθέντα, ἀνήγαγε διὰ τῆς διημέσεως καὶ λελογισμένης ἀσκήσεως εἰς ἀρετὰς βασιλικὰς, γινόμενη οὕτω ὑπόδειγμα καὶ πρότυπον γυναικὸς βασιλίσσης.

1) Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν.

Ἐρωτίζουσα ἡ Βασίλισσα ἡμῶν, ὅτι καὶ μὲν ὁ Θεὸς πάνταχοῦ παρὼν ἐστὶ, καὶ ὅτι πάνταχοῦ δύναται νὰ δοξολογῆται, ἀλλ' ὅτι ἐν ἐκκλησίαις θεὸν νὰ εὐλογῆται τὸ ἕρπον Ἀυτοῦ ὄνομα, ἵνα πάντες οἱ πιστοὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μὴ καθ'ἑαυτοῦ δοξολογῶσιν Ἀυτόν, ἵνα ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ τελῶνται τὰ τῆς σωτηρίας ἡμῶν μυστήρια, ἵνα, οὕτω θερησαίνουσι καὶ ἐκκλησιαστικῶς συνηνωμένοι, φιλαδέλφως πρὸς ἀλλήλους διακειμένθα, τῶν καθηκόντων τῆς ἀγάπης ἐκτελουμένων, διέταξε νὰ κατασκευάσωσιν ἐπὶ σχεδίου ὑπ' Ἀυτῆς γραφέντος φρουρῶν ἐκτέλειον οἶκον, ὃν μέλλει νὰ δωρηθῆται τῷ δευτέρῳ συντάγματι τοῦ πυροβολικοῦ, ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ ὁ υἱὸς Ἀυτῆς Νικόλαος, οὐ μόνον σκοποῦσα νὰ διεγείρῃ τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα παρὰ τοῖς στρατιώταις τῆς παιδείας, ἧς ἀχώριστος ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐκκλησία εἶνε, καὶ ἀνάγκη νὰ ἦνε, καὶ νὰ ἐτίθη αὐτοῦς εἰς τὸ κατὰ Κινσιανὴν καὶ κατὰ τὰς μηχανομηχανιστὰς ἐυρτὸς προσέροχθεσθαι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἱψίστου, ἐξ οὗ οὐ μικρὰ οὐδὲ ὀλίγα τὰ προερχόμενα ἀγαθὰ τοῖς ἐκκλησιαζομένοις, ἀλλὰ καὶ ἀνακληροδοῦσα ἀνάγκην σπουδαίων τοῦ στρατοῦ, εὐρισκομένον κατὰ τὰ στρατιωτικὰ αὐτοῦ γυμνάσια ἐν τόποις, ἐνθα δὲν ὑπάρχει ἐκκλησία, ἢ ἐν στρατοπέδῳ καὶ πολέμῳ.

Ὁ κινητὸς οὗτος ναὸς συνίσταται ἐκ κινητῶν εὐκόλως καὶ ταχέως διαλυομένων καὶ συναρμολογούμενων ξύλων, στηριγμάτων, δυναμένων ἐνχερῶς νὰ μετακομίζωνται, ὅπου τὸ σύνταγμα ἐδρεύει. Ἐπὶ τῶν ξύλων τούτων, στερεομένων ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφαπλοῦται μεγάλη ἐθνικὴ σημαία, ἀποτελοῦσα τὴν ὁροφὴν τοῦ Ναοῦ, παρεμφερῆς τῷ χρώματι τοῦ οὐρανοῦ, ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατήρ, συναρμολο-

γούμενο μετὰ τοῦ λευκοῦ χρώματος, τοῦ συμβόλου τῆς καθαρότητος. Αἱ πλευραὶ τοῦ φρουρῶν ναοῦ ἀποτελοῦνται ἐξ ὑψιστάτων φερώντων τῶ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Ἐπίσης διὰ μικρῶν παραπετασμάτων, ἀποτελοῦνται τὸ εἰκοσάσιον, ἐφ' οὗ θὰ στηρίζωνται ἀνατομῆται αἱ εἰκόνες τοῦ Σωτῆρος καὶ τῆς Θεοτόκου, θὰ χωρίζεται ὁ κυρίως ναὸς ἀπὸ τοῦ ἀγίου βήματος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποῦν τοποθετεῖται κινητὴ τράπεζα, ἐφ' ἧς ἐφαπλοῦται τὸ ἀντιμύσιον (φρέρον ἐν τινι ἕκῳ τεμάχιον ἀγίου λειψάνου) ἐπέχον τόπον ἀγίας Ἐραπέσης. Εἰς Σταυρῶν, τὸ Ἐθαγγέλιον καὶ δύο κηροπήγια ἔσονται τὰ ἀπλὰ μὲν, ἀλλὰ καὶ θεῖα κτισμάτα τῆς ἀγίας Ἐραπέσης.—Εὐσεβείας καὶ πολλῶν μεγάλων διδασμάτων προξενον ἔσται τὸ ἀπλοῦν μὲν ἀλλὰ καὶ πολλῆς σημασίας περιετικὸν τοῦτο βασιλικὸν δωρον, ὃ ἐν τῇ ἀπλότητι μεγαλοπρεπῆς οὗτος ναὸςκος.

2) Ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρὸς με.

Τὴν εὐαγγελικὴν ταύτην ἡμῶν κατανοοῦσα καὶ συναισθανομένη ἡ σ. ἡμῶν Ἀνασσα σπουδαίως ἐρωτῆσε τὸ φιλένθρωπον Ἀυτῆς ὄμμα καὶ ἐπὶ τὰ δυστυχῆ ὑπὸ πολλὰς ἐπέψεις ταῦτα πλάσματα, τὰ ἐροισμένα εἰς τὰς τρώγλας τῆς καταδίκης, πολλὰς δὲ καὶ τῆς μείζονος διαφθορῆς τοῦ τε σώματος καὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας αὐτῶν. Αἰτέαξε λοιπὸν νὰ χορηγηθῶσιν οἱ ἄρτιοι τὴν ἡλικίαν τῶν ἐρηθῶν καὶ ἡλικιωμένων καὶ νὰ διατιῶνται ἐν ἰδίῳ διαμερίσματι τῶν φυλακῶν Συγγροῦ, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ συγχρωτισμοῦ τῶν πρώτων μετὰ τῶν δευτέρων βλάβη καὶ μείζον κακὸν προκλήθῃ, ὡς μέχρι τοῦδε πολλὰς δυστυχῶς συνέβηκεν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ δυστυχῆ ταῦτα ἵστα κατεδικάσθησαν διὰ πράξεις, ἃς ἐξετέλεσαν ἐν παιδικῇ ἐξείψει καὶ ἐν ἐλλείψει πλήρους συνασθήσεως καὶ τελείας συνείδησεως τῶν τελουμένων, ἠδύναντο δὲ διὰ διδασκαλίαν θρησκευτικῆς καὶ πρακτικῆς νὰ μορφωθῶσι, καί, ἐξερχόμενοι τῶν φυλακῶν, νὰ καταστῶσι πολῖται χρηστοί, ἡ Βασίλισσα ἡμῶν ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ καταρτισθῇ σχολεῖον, ἐν ᾧ νὰ διδάσκωνται πρακτικῶς οἱ ἐν φυλακῇ κατέδικτοι παῖδες τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν, τὰ κυριώτερα τῆς λειτουργικῆς, ἢ ἐρημείας τοῦ Ἐθαγγελοῦ, (ἔτιμα ἀριστὶ διδάξει ὁ κ. Λαμπάκης), καὶ ἡ μουσικὴ (διδαχθησομένη ἀφιλοκερδῶς ὑπὸ τοῦ κ. Νάξου). Ἐθὴν ἡτοιμάσθησαν τὰ ἀπαιτούμενα θρωαία, ἠγορεύθησαν βιβλία, ὡρισθῆ δὲ καὶ κατάλληλος αἶθουσα.—Ἡ δὲ κυρία Κεχαγιά μεταφράζει πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ ἀγγλικῶ σύγγραμμα σύνταμον, ἐδημιούδον καὶ κατάλληλον, περιέχον τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου.

Τῇ δὲ 18 τ. μ. ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαινία

τοῦ σχολεῖου τῶν ναρκῶν παίδων ἐπὶ παρούσῃ τοῦ σ. μητροπολίτου, τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἄλλων φιλενθρώπων προσώπων. Μετὰ τὴν συγκλητικωτάτην ταύτην ἐορτὴν διενεμήθησαν εἰς τοὺς καταδικῶν παῖδας ἀργυροὶ σταυροὶ καὶ εὐαγγέλια, τὰ σύμβολα τῆς σωτηρίας αὐτῶν.

Ἦθος ταῦτοις τῇ ἐντολῇ τῆς Βασίλισσης κατασκευάζεται ὑπὸ τῶν κατεδικῶν κινητὴ ἐκκλησία, ἀρκετὰ εὐρύχωρος, διότι ἡ μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσα εὐρίσκειτο ἐν ἀκαταλληλῳ θέσει.

Τοιαῦται πράξεις τιμῶσι μεγάλως τὴν σ. ἡμῶν Ἀνασσαν, ἐφαρμόζουσαν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὰς τοῦ Ἐθαγγελίου μεγάλας ἠθικὰς ἀρχὰς, πλουτοῦσαν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, εὐμετάδοτον, κοινωτικὴν οὖσαν, ἐμπνεύουσαν τοῖς ὑπηκόοις Ἀυτῆς τὸ αἰσθημα τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς φιλενθρωπίας, καὶ διὰ παραδειγματικῶν διδάσκουσαν τὴν μεγάλην καὶ σατήριον ἀρχήν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ γῆς δὲν ἀνίηκει μόνον ἑαυτῷ καὶ τοῖς οἰκείοις αὐτοῦ, οὐδὲ πρὸς τοῦτο μόνον ἐπλάσθη, ἀλλὰ καὶ τῇ κοινωσίᾳ, ἐν ᾗ ζῆ καὶ κινεῖται, καὶ τῇ ὅποις τὸ πρῶτον παράδειγμα δέον νὰ παρέχωνται οὐχὶ λόγοις ἀλλ' ἔργοις οἱ δυνάμενοι, οἱ ταύτης ἰθύντορες.

I. Ε. Μεσολῶρῆς

ΙΕΡΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Ἀναντιρρητὸν ἐστίν, ὅτι τὸ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐμφυτον θρησκευτικὸν αἶσθημα ἤρξατο παρ' ἡμῶν, δυστυχῶς παρὰ τῷ ἑλληνικῷ ὀρθοδόξῳ ἔθνεϊ, χαλαροῦμενον ἐπ' ἐσχάτων ἐνεκεν πολλῶν καὶ διαφόρων λόγων, οὓς οὐ τοῦ παρόντος ἐκθετεῖται, καίτοι οὕτοι τοῖς πᾶσι σχεδὸν γνωστοὶ τυγχάνουσιν, οὐδόλως ὅμως ἡμῶς, καὶ δὴ τοὺς τὰ τῆς Ἐκκλησίας καθόλου ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους πολιτικῶς ἰθύνοντας, δικαιολογοῦντες. Καὶ μὲν ὑπείλομεν νὰ ὑμολογήσωμεν, ὅτι τὰ ἐκείντα ἀποτελοῦνται τὴν Ἱερὰν Σύνοδον γενητὰ μέλη κολλίαις ἐποικήσαντο τὰς δεούσας παραστάσεις καὶ σαρῶς ὑπέδειξαν προφορικῶς τε καὶ ἐγγράφως τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας τοῖς ἀρμοδίοις, τοῖς ἐκείντα ὑπουργοῖς τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Ἐπίσης ἢ τε θεολογικῆ σχολῆ τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλοι λόγοι, θεολογοῦντες, τὴν Ἐκκλησίαν ἀραπῶντες, τὴν ἐκ ταύτης σπουδαίαν ἐπὶ τῶν ἠθῶν τῆς κοινωσίας ἀφέλειαν καὶ ἐπίδοσιν κατανοοῦντες, καὶ ταύτην ἐνεργοῦσαν ἐπιποθοῦντες, ἐπισήμως τε καὶ ἀνεπισήμως, λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὴν ἐαυτῶν γνώμην ἐξεδήλωσαν, τὰ μέσα ὑπέδειξαν καὶ ὀρθῶς πάντο ταῦτα διετύπωσαν, λο-

γίζόμενοι, ὅτι ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἀνύψωσις καὶ θεραπεία σπουδαίως συμβαλεῖ εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν καὶ θέρμανσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος, ἐξ οὗ πολλὰ τὰ προερχόμενα ἀγαθὰ, —δυστυχῶς ὅμως οὐδὲν σπουδαίου μέχρι τοῦδε ἐγένετο, καίτοι μικρὰ τινε θέλησις τῶν ἀρμοδίων, κωνονιζομένη ὑπὸ γνώμης καὶ γνώμων ἠγίων καὶ εὐσεβῶν, λελογισμένη καὶ ἀπροκατάληπτος ἀποφῆς τῶν παρ' ἡμῶν κωνονοβητοῦντων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, σύγκρισις τούτων πρὸς ἄλλα ἔτι κων ὀρθοδόξων τε καὶ ἑτεροδόξων ἔθνων, ἐκτίμησις τῶν ἐκ τῆς ἀμελείας τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας πηγαζόντων κακῶν, τῶν τοσοῦτον ἐπιβλαβῶς ἐπιδρώντων τῷ ἔθνεϊ, καὶ ἐκ τούτων πάντων σταθερὰ ἀπόφασις περὶ σχετικῆς τοῦλάχιστον βελτιώσεως τῶν κακῶν κειμένων ἠδύναντο νὰ δώσωσι τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ μέσα ἐκείνα, δι' ὧν πάντως θὰ ἐξετέλει τελεσφόρως τὰ μεγάλα αὐτῇ ἀντιθετιμένα καθήκοντα, ὧν χρῆζομεν, καὶ τὰ ὅποια ἀπαιτοῦμεν, καὶ διὰ τὴν ἔλειψιν τῶν ὁποίων παραπονοῦμεθα, πολλὰς δὲ καὶ εἰς μομφὰς ἐκτρεπόμεθα.

Ἀπαιτοῦμεν πολλά, καὶ πρόπει νὰ ἀπαιτοῦμεν, παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἔχομεν ἐν πολλοῖς τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἀλλ' οὐδὲν θέλομεν αὐτῇ νὰ παράσχωμεν, οὐδὲν ὑπερ αὐτῆς νὰ θυσιάσωμεν, οὐδόλως περὶ αὐτῆς νὰ βουλευθῶμεν, ἐπὶ ὀφειλομεν πολλὰ νὰ προσφέρωμεν.—Ζητοῦμεν ἀποτελέσματα καὶ τελικὸν σκοπὸν, ἀλλ' οὐδὲν μέσον παρέχομεν.—Ἐ τοιαύτη δὲ ἀδιαφορία δὲν εἶναι συγγνωστέα εἰς τοὺς ἀξιοῦντας καὶ βουλομένους νὰ κέκτηνται τὸ ἐξέλιμα καὶ τὸ δικαίωμα τῆς τῶν κοινῶν καὶ οὐ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων συμμεταχῆς καὶ κυβερνήσεως, ἐνῶ οὕτοι τὸ πρῶτον αὐτῇ καθῆκον οὐκ ἐκπληροῦσι, μὴ θέλοντες βεβαίως νὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ὅπου δικαίωμα ἐκεῖ καὶ καθῆκον, καὶ μὴ συναισθάνομενοι, ἢ μᾶλλον προσποιούμενοι, ὅτι δὲν συναισθάνονται οὐδὲ κατανοοῦσιν, ὅτι ἡ ἐν ἔργῳ ἀγάπη πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν εἶνε ἀγάπη πρὸς αὐτὸ τὸ ἔθνος, ὅπερ ἡ ὀρθοδοξία διὰ τοῦ ἰσχυροῦ αὐτῆς βραχίονος ἐν τῇ ζωῇ ἐκράτησε καὶ ὑπὸ τὸν μαρτύριον αὐτῆς ἐθέρμανε κατὰ τοὺς παρετώδεις ἐκείνους χρόνους. Ὁ πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν ψυχρῶς διακειόμενος διασαλεύει τὸ βῆθρον τοῦ ἀσφαλεστοῦ στυλοῦ, ἐφ' οὗ ἐδράζεται τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν οἰκοδόμημα. Ἡ κατάπτωση καὶ ἡ ἐξασθένησις τοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν εὐσεβοῦς αἰσθηματος συνεπάγει τὴν ἐξασθένησιν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν, τὴν τοῦ ἔθνους κατάπτωσιν, διότι πίστις καὶ παρῶς εἶναι ἰδέαι ἀχώριστοι διὰ τὸν Ἐλληνα τοῦλάχιστον.

Ὁ Ἕλληνα, ὃ μὴ ἀγαπῶν καὶ παντὶ σθένει

περιθάλπων τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸ ἔθνος αὐτοῦ ἀγαπᾷ εὐλικρινῶς, οὐδ' ὀρθῶς κρίνει περὶ τῶν περὶ ἡμᾶς, ἀγνωστῶν τὴν τοῦ ἑλλην. ἔθνους μεγάλῃν τε καὶ ποικίλην ἱστορίαν καὶ ἀμνημονίων τῶν τῆς Ἐκκλησίας μεγάλων ἐδωροεσιῶν, αἵτινες καὶ σήμερον, ἀφθονωτέρων τῶν μέσων σχετικῶς ὑπαρχόντων, ἂν ταῦτα αὐτῇ παρασχεθῶσι, δύναται πανταχοῦ τοῦ ἔθνους νὰ διασπείρωνται καὶ τὰς καρδίας πολλῶν τῶν τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα ἀδιαφόρως ἐχόντων Ἑλλήνων εἰς ἐγνωμοσύνην νὰ προκαλῶσιν, ἔαν πρώτον καὶ κατὰ κ ὄ ρ ι ο ν καὶ σ π ο υ δ α ῖ ο ν λό γ ο ν αἰ ἐκάστοτε τὰ ἡρία τοῦ ἔθνους κατέχουσαι Κυβερνήσεις, (διότι ἐξ αὐτῶν τὸ πλεῖον καὶ μείζον ἐξαρτᾶται, διότι αὐταὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν, τὰ τε ἠθικὰ καὶ τὰ ὄλικὰ μέσα, ἐκαταῖς συνεκέντρωσαν,) εἶτα δὲ καὶ αὐτὴ ἡ διοικοῦσα Ἐκκλησία σπουδαίαν μεριμάναν καὶ ἐνεργεῖαν ἐργῶ ἐπίδειξονται ὑπὲρ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος, καὶ ὑπὲρ τῆς θεολογικῆς παιδείας καὶ ἀξιοπροεποῦς συντηρήσεως τῶν ὁργάνων αὐτῶν.

Ἄν καταριθμώμεθα ἐν τοῖς ἐκπαισιδοῦχοις. Θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν, καὶ ἐλπίζομεν, διότι ἡ ἐλπὶς κοινὸν ἄσπαστον ἀγαθὸν ἀπ' ἀρχαιοτάτων, πολλῶν δὲ μᾶλλον ἡμῖν τοῖς τοῦ Σωτήρος ὁπαδοῖς, ἡμῖν τοῖς πιστεύουσιν, ὅτι ἡ θρησκεία, ὡς οὐράνιον καὶ ἔμφρονον δῶρον, καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὡς θεοδότητον οἰκοδόμημα, οὐ καταστρέφονται τῇ τοῦ ἀνθρώπου ἀμελείᾳ, ἐξασθενοῦσιν μὲν πως, ἀλλ' οὐκ ἀποθνήσκουσιν. Αἱ πικρὰ δοκιμασίαι καὶ ἡ γενεὴ τῶν ἐξ ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας πηραζόντων κοκῶν πάντας θὰ προκαλέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς βελτιώσεως τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ ἀγαθοῦ.

Ἐν τῇ καθολικῇ ταύτῃ παρ' ἡμῶν στεριώσει συστηματικῆς καὶ συνεχοῦς καὶ ἐπισημῶς κεκανοτισμένης ἐργασίας ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις, καθ' ἡμᾶς, ἐκ τῆς πολιτικῆς κυριότητος προσδοκᾶται, δι' ἃν λόγον ἀνωτέρω εἶπομεν, πᾶν ἔργον καὶ πᾶσα σκέψις, πρὸς τὸν ἀγαθὸν σκοπὸν τείνουσα τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ἐκ κληρικῶν εἴτε ἐξ εὐσεβῶν καὶ ἐχεφρόνων λαϊκῶν προέρχεται, καὶ μικρὸν τι ἂν παρέχη καὶ εἰς μερικώτερον στοιχείον τοῦ ἔθνους ἂν ἀφωρῆ, ἀσπαστὴν καὶ ἀγαστὸν θεωρεῖται, καὶ λόγον ἀγαθοῦ δέον νὰ ὑψάνῃ, ἐπὶ χρηστῇ πάντοτε ἐλπίδι, ὅτι τὰ μικρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ τῇ τοῦ ἴψιστου ἀρωγῇ καὶ τῇ τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργείᾳ, τῇ ἐπιμονῇ καὶ ὑπομονῇ, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὄλιγον μεγάλα τε καὶ ἰσχυρὰ γίνονται, ὅταν μάλιστα τὸ τοῦτων ἐπ' ἀνάγκης καὶ χρησίμου καταφανὲς γένηται.

Τὴν γνώμην ταύτην ἀφειρηθῶντες, εὐ-

μερῶς καὶ μετὰ ψυχικῆς ἀγαλλιήσεως ἐμφορτήσαμεν τὴν πρὸ ἔτους (1 Ἰανουαρίου 1890) ἐμφάνισιν τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου», ἔργον ἔργον εὐσεβοῦς καὶ κοινωφελοῦς καὶ τῶν ἄν οὐκ ἔκρου τοῖς ἐκ τοῦ Ἱεροῦ καταλόγου πρώτον, εἶτα δὲ σὺν τῷ χρόνῳ, τῶν πόρων ἐπανυψομένον καὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης προαγομένης, καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ καθόλου τῆς Ἑλλάδος, ὑπὲρ ἧς καὶ προῦρισται.

Ἀγαθὰ ἠελπίσαμεν, τὴν ἰδρυσιν τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου» ἀκούσαντες, ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένοι, ὅτι ἡ εὐσεβὴς καὶ ἀγαθὴ θέλησις τοῦ ἴδρυτοῦ αὐτοῦ, τοῦ σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Γεωμανοῦ, ἡ ἐγνωσμένη αὐτοῦ δραστηριότης, ἡ ἰδιόρυσια αὐτοῦ ἰεραθῆσις, ὁ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐνθεος αὐτοῦ ζήλος, αἱ μεγάλαι πρὸς δυναμίτους εἰς ἐπικουρίαν ἐλλθεῖν σχέσεις αὐτοῦ, δὲν θὰ ἐρατέλιπον τὸ ἀριγένητον νὰ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ τὸναντίον ζωὴν καὶ δύναμιν αὐτῷ θὰ παρεῖχον, ὅπως καὶ ἐρένετο.

Καὶ ἴδου μετὰ πάροδον ἔτους, γενομένης τῇ 17 τ. μ. ἐν τῷ μηνὶ τῆς Μητροπόλεως τῆς ἐπισήμου λογοδοσίας, παρουσιάσθη τὸ εὐχρηστον ἀποτέλεσμα, ὅτι τὰ ἔσοδα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τοῦτου καθιδρυμάτος ἀνηλθον εἰς 19 χ. δραχ., μὴ συμπεριλαμβανομένων καὶ ἐτέρων 5 χιλιάδων, ψηφισθῆσιν μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου Ἀθηναίων, μὴ εἰσπραχθῆσιν δὲ εἰσέτι.

Τὴν δὲ 20 τ. μ., ἡμέραν Κυριακὴν, οὐ μόνον συμφώνως τῷ καταστατικῷ, ἀλλὰ καὶ κατὰ λόγον εὐσεβῆ καὶ προσήκοντα ἐν πάσῃ τῇ ἐκκλησιαστικῇ σεμνότητι προσήκοντι ἡ ἀνάμικτος θυσία ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναοῦ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Σ. Μητροπολίτου καὶ πολλῶν Ἱερῶν, καὶ θεομὰ δέησις ἀνεπέμφθησαν πρὸς τὸν ἴψιστον ὑπὲρ τῶν μεγάλων εὐεργετῶν, Ἀλεξάνδρου (Βαλκάνου) καὶ Παντοκλήτου (Θεολόγου), τῶν εὐεργετῶν, τῶν δωρητῶν καὶ τῶν συνδρομητῶν τοῦ Ἱεροῦ τοῦτου ἑσφατείου, ἐκφανηθέντος ἅμα πάντο εὐγλωττος καὶ λόγον καταλλήλου ὑπὸ τοῦ πνεοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Βλαχάκη.

Ὁ Ἱερός Σύνδεσμος κατὰ τὸ καταστατικὸν αὐτοῦ πολλὰ τὰ ἀγαθὰ τῇ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ κοινωσίᾳ ὑπόσχεται καὶ σκοπῶν οὐ μικρῶν προτίθεται, οὐτινος καὶ ἐπιτελεῖται, ὄλικῶς προυρόμενος. Ἡδὴ κατήρξατο ἀποπέλλων τακτικῶς κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν Ἱεροκήρυκας εἰς Πειραιῶν κηρύττοντας μ. μ. ἐν τοῖς τοῖς, ἐνθὲ οἱ γείτονες Πειραιεῖς μετὰ μεγάλης προθυμίας προσέρχονται διδασκόμενοι τὰς θείας τοῦ Ἱδρυματίου ἀληθείας.

Ἐν ἐπομένοις φύλλοις τῆς «Ἀναπλάσεως» γράψομεν ἀναλυτικῶς περὶ τοῦ ἐσφατείου καὶ Ἱεροῦ τοῦτου ἑσφατείου.

24 Ἰανουαρίου 1891. I. E. Μετολῶρας

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΚΗΡΥΧΙΑΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Ἐπὶ τοῦ παρόντος φύλλου «τῆς Ἀναπλάσεως» ἀρχόμεθα σήμερον νὰ δημοσιεύωμεν τὰ κυριώτερα τῆς ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Γραμματέως τοῦ Συλλόγου ἀναγνωσθείσης ἐν ταῖς συνεδρῆσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου συνοπτικῆς περιλήψεως τῆς μηνιαίας ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου.

Κύριοι,
Ὁδόμεν ἐξ ἡμῶν λαυθάρι νῦν ὅτι ὁ Σύλλογος «ἡ Ἀναπλάσις», ἐρ' ὅσον ἀναπτύσσεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ ὀσμικρὰ ἐπὶ τὰ κρείττω προκύπτει, κατὰ τοσοῦτον ἡ γραφικὴ αὐτοῦ ἐργασία ἀξάνει καὶ ἡ πρὸς πλείστον ὄσον ἀλληλογραφία αὐτοῦ καθίσταται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἴσον σπουδαία. Ἄν θὰ ἴτω λοιπὸν ὄλιγ ἑσκοποι, ἀπεναντίον μάλιστα νομίζω ἐπ' ἀνάγκης νὰ ἀναγινώσκηται πρὸ ὑμῶν περιληπτικῆ περὶ αὐτῆς ἐκθεσις, ἵνα καὶ τὸ Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου λαμβάνη γνώσιν τῶν ἐν αὐτῷ γιννομένων ἀποφαινόμενον γνώμη περὶ αὐτῶν, ὅσον θέλη, καὶ οἱ πανταχοῦ συνδρομηταὶ τοῦ Συλλόγου ἡμεῶν καὶ φίλοι «τῆς Ἀναπλάσεως».

Ἐπὶ ἀρχόμενος σήμερον τοιαύτης τινὸς περιλήψεως τῆς ἀπὸ μηνὸς ἡδὴ καὶ πλείον ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου γνωρίζω ὑμῖν ὅτι αὐτὴ συνίσταται εἰς ἐξ ἀπαντήσεων εἰς ἐπιστολὰς τῆς Διευθύνσεως τοῦ δημοφίλου περιοδικῆ ἢ εἰς τοιαύτας τοῦ Προεδρείου, τοῦ Ταμῆ, τοῦ Ἐργῶν τῆς Βιβλιοθήκης ἡ καὶ Μέλους τινὸς τοῦ Συμβουλίου, εἴτ' ἐξ ἐπιστολῶν, δι' ἃν οἱ εἰς τὸν Σύλλογον ἐπιστέλλοντες αἰτοῦσι νὰ γείνωσι τακτικῆ ἢ ἀρωγὰ αὐτοῦ Μέλῃ.

Τὰ δὲ πρόσωπα, πρὸς ἃ ὁ Σύλλογος ἀλληλογραφεῖ, εἰσὶν, ὡς γνωστὸν, διαφόρων κοινωτικῶν τάξεων ἐξ Ἑλλάδος, Τουρκίας, Ἀργύπτου, Ρωμανίας, Σεβρίας, Ρωσίας, Γερμανίας, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰταλίας, καὶ ἐξ Ἀμερικῆς, καὶ τυγχάνουσι ἱερατικῶν, Ἀρχιερεῶν, Ἀρχιμανδρίτων, Λόγων, ἐπιστήμονες, πολιτευταί, δημοσιογράφοι, ἔμποροι, βιομήχανοι καὶ τεχνῆται, ἅπαντες ἀσπαζόμενοι τὰς ἀρχὰς τοῦ Συλλόγου ὡς ἄγεις καὶ λυσιτελεστάτας καί, ὡς φιλοθενεῖς καὶ ζηλωταὶ τοῦ καλοῦ, προθυμοῦμενοι συντελεῖν, ὅσον ἐνεστι, λόγοι καὶ ἔργα εἰς τὴν διὰ τοῦ ἀξιολόγου, ὡς πάντες ὁμολογοῦσι, περιοδικῆ «τῆς Ἀναπλάσεως» καὶ τοῦ ἐσφατείου κηρύττου τοῦ Θεοῦ λόγου διάδοσιν καὶ κηροφυρίαν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν Ἀρχῶν τοῦ Συλλόγου.

Ἐνύδητον δὲ ὅτι οἱ πρὸς τὸν Σύλλογον ἐπιστέλλοντες δὲν περιορίζονται μόνον εἰς εὐχὰς καὶ εἰς ἐκδηλώσεις αἰσθημάτων πρὸς πρὸς-ωπα καὶ εἰς ὑποσχέσεις συνήθειες, ὡς οὐδ'

ἐπίσης ἀφοῦνται εἰς ἐγκώμια καὶ ἐπαίνους πρὸς τὰ συγκροτοῦντα ἐν γένει τὸ Συμβούλιον Μέλῃ καὶ ἰδίως πρὸς τὸν γερατὸν καὶ περίπυστον ἡμῶν σοφὸν ἀντιπροσέδρον ὡς τιμῶντα τὸν Σύλλογον διὰ τῆς μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου προσωπικῆς συμπαρέξεως καὶ σοφῆς αὐτῶν συνεργίας, καὶ ὡς παρέχοντα μετ' Ἐκείνου πλείστα ἐγγύρια τῆς ἐπὶ τὰ βελτιώ προαγωγῆς καὶ τῆς ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον Προεδρείαν τῆς Α. Β. Γ. τοῦ Σταδίου ἐκρυβῶς ἐκτελέσεως τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔργα εὐχαρίστως προσβύνοσιν οἱ μὲν γινόμενοι συνδρομηταὶ καὶ ποιῶντες ἄλλους τοιαύτους, οἱ δὲ τιμῶν αὐτῶν λογιζόμενοι ὅτι ἐκλέγονται Μέλῃ τακτικῆ καὶ ἐπίτιμα καὶ εὐχαριστοῦντες, ὡς εἰκόσ, τῷ Συλλόγῳ «τῆς Ἀναπλάσεως» ἐπὶ τούτῳ, ἄλλοι δωροῦμενοι χρήματα τῷ Ταμῆ «τοῦ Ἀποστόλου Παύλου», ὡς ἕκαστος προαιρέσεως ἔχει, ἢ συγγράμματα καὶ φυλλάδια τῇ πρὸς τὰ πρόσω βιβλιοθήκῃ, τοῦ Συλλόγου Βιβλιοθήκῃ, ἄλλοι πάλιν ἀνταλλάσσουντες τὰ ἑαυτῶν κομήματα ἢ τὰς ἐφημερίδας πρὸς τὸ Περιοδικὸν τοῦ Συλλόγου ἢ πέμποντες εἰς αὐτὸ ἔργα πρὸς δημοσίευσιν, καὶ ἄλλοι τέλος ἀποτίνοντες τὰς συνδρομὰς αὐτῶν τῷ Ταμῆ.

Ἐὰν δὲ ἐκ τῶν γενικῶν τούτων μεταβῶ καὶ εἰς μερικώτερες, γνωρίζω ὑμῖν, Κύριοι, ὅτι ἐκ τῶν πανταχοῦ συναδέλφων ἡμῶν οἱ πλείστοι συγκαίρουσι τῷ Συλλόγῳ «τῆς Ἀναπλάσεως» καὶ δὴ καὶ τῇ ἐκάστοτε Διευθυντῇ τοῦ Περιοδικῆ αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἐν αὐτῷ δημοσιεύσει ἐκλεκτῶν καὶ ψυχοφελεστάτων τῆς ἱερῆς ἡμῶν πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐπιστήμης πραγματειῶν τε καὶ ποιημάτων, δι' ἃν οἱ ἀναγινώσκοντες αὐτὰ ἀφελόνται παραμυθούμενοι ὅτι καὶ ἐν μέσῳ τῆς ἐνεστάσης γενικῆς, ὡς μὴ ὄφελον, ἠθικῆς καχεσίας παρὰ τῷ πολυκαθῆ ἡμῶν ἔθνει ἀνευροϊσμοῦ ἐν αὐτῷ, ὡς διψῶσα ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ἱκανῇ πνευματικῇ βγῶσιν, ὅπως θρόψῃ θαψ λῶς πολλοὺς πεινῶντας τὴν δικαιοσύνην, ὡς καὶ Ἰφθιμου πνευματικὸν ἠδύτατον πόμα, ἵνα ποτίσῃ πολλοὺς διψῶντας τῶν σωτηρίων καμάτων τοῦ ἀλλομένου καὶ ζῶντος ἕδατος.

Κατὰ δὲ τὸν ἐκ Χίου καλὸν κἀγαθὸν ἡμῶν ἀνταποκριτὴν κ. Ν. Σάδην οἱ ἐκείθεν ὁπαδοὶ τῶν «Ψυχώσεων» τοῦ ἱατροῦ κ. Ἀποστολίδου κατησχύνθησαν οὕτως εἰπεῖν καὶ ἐντελεῖς ἐφιμώθησαν ὑπὸ τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ λογικῶν τῆς ἀληθείας ἐπιχειρημάτων τοῦ ὑπὸ πνεύματος χριστιανικοῦ καὶ Θεοῦ σοφίας ἐμπνεόμενου συνιδρυτοῦ τοῦ Συλλόγου καὶ ὁργῶσ συνεργάτου ἡμῶν κ. Γ. Σκαλτσούνη.

Καὶ μόνον ὁ ἐν Χιουροστοῦ τῆς Ἀμερικῆς χρηστὸς ὁμογενὴς ἡμῶν καὶ συναδέλφος κ. Ν. Βανδῶρος ἐν πάσῃ εὐλικρινεῖ ἀφελείᾳ

προβάλλει τῷ Διευθυντῇ τοῦ Περιοδικοῦ ἡμῶν τὴν ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον σύνταξιν τῶν ἐν αὐτῷ ἔλλας ἀξιολόγων καὶ πολλὴν τὴν ὠφελίαν ποιούντων δημοσιευμάτων πρὸς εὐληπτον κατανοήσιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐκεῖθι ὀλιγογραμμάτων, ὡς γράφει, διεσπαρμένων ἑλλήνων, ὅπως καὶ παρ' αὐτοῖς πληθυνθῆ ἡ γνώσις καὶ φωτισθῶσι πολλοί.

Ὁ δὲ ἐν Παρισίοις directeur de la revue de l'eglise grecque unie Mr. Athé Jauges καθολικὸς ἱερεὺς εὐχαρίστως ἀνταλλάσσει τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενον ἀξιόλογον ἐκκλησιαστικὸν φύλλον πρὸς τὸ Περιοδικὸν «τῆς Ἀναπλάσεως» δι' ἐπιχαρίτου ἐπιστολῆς χαρκατηγιστοσύνης τὴν γαλλικὴν καλλιέπειαν καὶ λεπτότητα ἐκφράζει ἡμῖν τὴν μεγάλην χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ὅτι συγκαταλέγεται ἐν τοῖς ἐταίροις τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου τοῦ τὸν αὐτὸν σκοπὸν πρὸς τὸν ἐκείνου προτιθεμένου προθυμώμενος νὰ συντελέσῃ μεθ' ἡμῶν κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὴν πολυπόθητον τῶν διεστώτων θεησκευτικῆν ἔνωσιν καὶ εὐχεται ἀπὸ καρδίας, ἵνα ἐπακουσθῆ παρὰ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ ἡ τῆς ἱεῶς Ἐκκλησίας δέησις «ὅπως ἐὶ ρήνῃς τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πόντων ἐνώσεως», ὅπως πληρωθῆ τὸ βῆθλιν ὑπὸ τοῦ Κυρίου «καὶ γενήσεται μία κοίμη, εἰς ποίμην».

Ὁ δὲ ἐκ Βατοῦμ ἀξιότιμος ἀνταποκριτὴς ἡμῶν κ. Χ. Δημητριάδης ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου περιγράφει ἐν περιλήψει τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἐκείνην ἀπὸ δωδεκαετίας ὑπὸ τοὺς Ρώσους διατελοῦσαν καὶ διὰ καὶ τὰ κατὰ τοὺς ἐκεῖθι ἑξακιςχιλίους Ἑλληνας ὅτι συντηροῦσι δι' ἐράνων, συνδρομῶν καὶ θειαικῶν παραστιάσεων πλήρη σχεδὸν ἀστυκὴν Σχολὴν ἐξ ἑκατὸν περίπου μαθητευομένων ἀγαθῶν ἔξ ἀφορτέρου τοῦ φύλλου, ὧν τὰ πολλὰ εἰσιν ἄπορα, καὶ ἐν ἧ' διδάσκειται ὑποχρεωτικῶς ἡ Ρωσικὴ ὑπὸ τοῦ διευθύναντος αὐτὴν Ρώσου καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὑπὸ δύο Ἑλλήνων διδασκάλων. Καὶ ἐπειδὴ ζητοῦσι διδάσκαλον ἱκανὸν ἢ ἐφημέριον ἱερέα διὰ τὴν ἐκεῖθι Κοινότητα, ἔρωτᾷ ὁ κ. ἀνταποκριτὴς ἡμῶν: εἰν ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἀναλαμβάνει νὰ σιστήσῃ ἐκεῖσε διδάσκαλον καὶ ἱερέα κατάλληλον, ἵνα ἡ Κοινότης ἐκεῖνη ἀπαταθῆ πρὸς ἡμᾶς ἐπισήμως.

Ὁ δὲ ἐν Ἀνδριτσαινῇ εὐσεβὴς ἀνταποκριτὴς ἡμῶν ἐκτραγοῦν δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν Σύλλογον τὴν ἀπελπιστικὴν οἰκονομικὴν κατὰστασιν τῶν κατοίκων καὶ ἰδίᾳ τῶν γεωργῶν καὶ ποιμένων τῆς, ἐν ἧ' αὐτοῖς διαμένει, πόλεως ἐνεκα τῆς φοβερᾶς καὶ ἀνηκουστοῦ τοκογλυφίας ἀσυνειδήτων τινῶν παρακα-

λεῖ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον νὰ μεριμνήσῃ σπουδαίως περὶ τούτου ἐνεργῶν δραστηριῶς παρὰ τῆ Σ. Κυβερνήσει πρὸς ταχεῖαν ἄρσιν τοῦ ὀλεθρίου τούτου κακοῦ καὶ πρὸς παραδειγματικὴν τιμωρίαν τῶν τοκογλυφῶν.

(ἀκολουθεῖ)

Ὁ Γραμματεὺς

Η. Καπλανίδης.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Παρακαλοῦνται θερμοῦς οἱ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ συνδρομηταὶ καὶ ἀνταποκριταὶ τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὸν ταμίαν τοῦ Συλλόγου τὰς συνδρομὰς αὐτῶν, μετὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ὁποίων ἀποσταλῶσονται αἱ προσηκουσά ἀποδείξεις.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Ὁ ἐν Κυθονίαις κ. Α. Γ. Ζάκας καθηγητῆς ἔδωκ' ἡμῖν «Κριτικὰς καὶ Ἑρμηνευτικὰς παρατηρήσεις εἰς Αἰσχύλου».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Μεξάνθηρον κ. Α. Συνοδιόν' χορημ. ἑλήφθ. ἀπὸ «Ἐφημερίδα» φρ. χρ. 10 ἀπὸ «Διάπλασις Παίδων» φρ. χρ. 15 ἀπὸ «Ἰστον φρ. χρ. 10» καὶ τὰ ἀπευθείας ἀπέστειλα φρ. χρ. 13. — Βελουα. Mr. A. Thibault συνδρομ. φρ. χρ. 10 ἑλήφθησ. — Σμύρνην' κ. Α. Ἀσπινώγ' ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἀριθμῶν ἐπέστειλαν οἱ ἑλεεινότες. — Κόρινθον' κ. Τροφίχου Μουσοῦδάκη συνδρομ. φρ. 10 ἑλήφθησ. — Λιβάρον' κ. Κελεσίδης συνδρομ. φρ. χρ. 10 ἑλήφθ. — κ. Ζαμπελίαν ἐπέστειλε συνδρομ. φρ. χρ. 10 ἑλήφθ. — Κων/λιν' κ. Η. Βασιλειάδην συνδρομὴ ἑλήφθ. — Ἄθῆνας' κ. Α. Σουλῆν' συνδρομὴ φρ. 10 ἑλήφθ. — Ἰάπων' κ. Θ. Καπέλλον διὰ συνδρομὰς διαφόρους φρ. χρ. 40 ἑλήφθ., ἑλλείποντα σταλῆσονται προσεχῶς. — Μιτωλήνην' κ. Β. Λουκά φρ. χρ. 25 ἑλήφθησεν. — Δόσχαρ' κ. Κάλιστον ἱεροδιδάκταρον διὰ συνδρομὰς διαφόρους φρ. χρ. 50 ἑλήφθ.

Τύποις Α. Κολλαρίκη καὶ Ν. Τσιανταρόλλου
— Κάτωθεν τοῦ Δημαρχείου —